

до която достига лирическият герой на поета, намеквайки за възможния изход от нея: "В Яворовата поезия не е поставен въпросът за друго битие, в религиозен смисъл. Той спира при понятието за Вечността, из която се раждат световите".⁸ За Яворов вечността е "пустиня безкрайна", "загадка бездънна", "безкраен океан". Тя не е начало, а край, тя е сливане с нищото /ниравана/, изчезване на "следата ми пепел из тъмен безкрай", тя е тъй дългоочакваният покой /Последен пристан/, тя сменя най-последното бремето на тревожността и страха и притваря за светен път жаждущите сетива... Смъртта е единствен изход за Яворовия лирически субект, а и за самия поет.

Има още ред теми, мотиви, метафизични образи и ситуации, които определят допирните точки на екзистенциалистката литература и творчеството на Яворов: екзистенциалното питане за истината на битието, религиозната криза /богоискателството/, екзистенциалното пробуждане и смирение, свободата, екзистенциалният праг, метафизичният прозорец и стени и пр.

Горните наблюдения убеждават, че лириката на Яворов не е просто предчувствие за екзистенциализма, а негово ранно превъплъщение. Защото едно явление съществува не само по силата на неговото "институализиране" и обговаряне, но и по силата на неговото случване и изговаряне. И защото едно явление може да се зароди и в периферията /макар и по-рядко/ на един културен ареал, където човешкостта е по-лабилна при своята среща с отвъдността, отколкото в центъра със силно изразената си и подредена божественост.

Литература:

1. Вж. Муние, Е. Увод в екзистенциализма. С., 1993, с. 57.
2. Пак там, с. 61.
3. Пак там, с. 40.
4. Хайдегер, М. Същности. С., 1993, с. 19.
5. Муние, Е. Цит. съч., с. 122.
6. Петров, П. Животът - огледална авантюра. С., 1992, с. 145.
7. Муние, Е. Цит. съч., с. 122.
8. Василев, Вл. Яворов. В: Съчинения на П. К. Яворов. Т. 1., 1939, с. 24.